

การศึกษารายการพยาบาลที่เน้นการใช้ความทรงจำต่ออาการซึมเศร้าในผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้า
อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

นางสาวสมทรง โปปัญญาะกุล

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF NURSING INTERVENTION EMPHASIZING REMINISCENCE
ON DEPRESSIVE SYMPTOMS IN OLDER PATIENTS WITH
DEPRESSIVE DISORDERS, BOTHONG DISTRICT,
CHONBURI PROVINCE

Miss Somsong Popanchamakul

An Independent Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric nursing

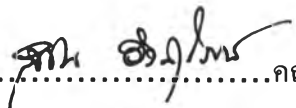
Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการพยาบาลที่เน้นการใช้ความทรงจำต่ออาการซึมเศร้าใน
ผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้า อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
โดย นางสาวสมทรง โปปัญญาะกุล
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา

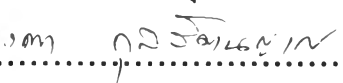
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา)

.....กรรมการ
(นางดวงตา กุศลรัตนญาณ)

สมทรง โปปัญญาะกุล: การศึกษาการพยาบาลที่เน้นการใช้ความทรงจำต่ออาการซึมเศร้าใน
ผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้า อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

(A STUDY OF NURSING INTERVENTION EMPHASIZING REMINISCENCE
ON DEPRESSIVE SYMPTOMS IN OLDER PATIENTS WITH DEPRESSIVE
DISORDERS, BOTONG DISTRICT CHONBURI PROVINCE)

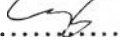
อ.ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา. 133 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของอาการซึมเศร้าของผู้ป่วย
สูงอายุโรคซึมเศร้าก่อนและหลังการได้รับการพยาบาลที่เน้นการใช้ความทรงจำ เป็นการศึกษาแบบ
กลุ่มเดียววัดสองครั้ง กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคซึมเศร้าที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์
ขึ้นไป ได้รับการคัดเลือกเฉพาะเจาะจง ตามเกณฑ์การคัดเลือก อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 20
คน และได้รับการพยาบาลที่เน้นการใช้ความทรงจำ จำนวน 5 ครั้งๆ ละ 60 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและแบบวัดความเศร้าในผู้สูงอายุไทย
Thai Geriatric Depression Scale โดยเครื่องมือทั้ง 2 ชุดหลังมีค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์
อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .85 และ .75 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ ที

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอาการซึมเศร้าของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้าก่อนและหลังการพยาบาลที่เน้นการ
ใช้ความทรงจำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=18.79$) คะแนนเฉลี่ยของ
อาการซึมเศร้า หลังการพยาบาลที่เน้นการใช้ความทรงจำมีค่าน้อยกว่าก่อนการพยาบาลที่เน้นการใช้
ความทรงจำ (\bar{X} หลัง = 11.75 และ \bar{X} หลัง = 16.75 ตามลำดับ)

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

ลายมือชื่อนิติศ.....

ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

#4977816536: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: OLDER PATIENTS WITH DEPRESSIVE DISORDERS / NURSING

INTERVENTION EMPHASIZING REMINISCENCE / DEPRESSIVE SYMPTOMS

SOMSONG POPANCHAMAKUL: A STUDY OF NURSING INTERVENTION

EMPHASIZING REMINISCENCE ON DEPRESSIVE SYMPTOMS IN

OLDER PATIENTS WITH DEPRESSIVE DISORDERS, BOTONG DISTRICT

CHONBURI PROVINCE

ADVISOR: RANGSIMAN SOONTHORNCHAIYA, Ph.D 133 pp.

The purpose of this study was to compare the mean scores of depressive symptoms of older patients with depressive disorders before and after receiving nursing intervention emphasizing reminiscence. The study design was the one group pretest-posttest design. The sample was 20 older patients whose diagnosed depressive disorders aged 60 years and older who met the inclusion criteria and purposively recruited from of the Botong Distric Chonburi Province. The sample received nursing intervention emphasizing reminiscence for five session, 60 minutes per sessions. Two instruments Self – esteem Inventory and Thai Geriatric Depression scale were used to collect data. The Cronbach’s Alpha coefficient reliability of those latter instruments were reported as .85 and .75, respectively. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Paired t - test.

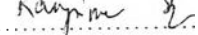
Study results were as follows:

The mean scores of depressive symptoms among in older patients with depressive disorders before and after receiving the nursing intervention emphasizing reminiscence were significantly difference at the .05 level ($t=18.79$). The mean scores of depressive symptoms after receiving nursing intervention emphasizing reminiscence were less than those before ($\bar{X}_{\text{post}} = 16.75$, $\bar{X} = 11.60$)

Field of study: Mental Health and Psychiatric Nursing

Academic year 2008

Student’s signature.....

Advisor’s signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นประสบการณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง ซึ่งสำเร็จได้ด้วยความเมตตา และความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ ห่วงใย ตลอดจนเป็นกำลังใจแก่ ผู้ศึกษาเสมอมาโดยตลอด รวมทั้งการเป็นแบบอย่างของอาจารย์ และพยาบาลที่ดียิ่ง ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้ง ในความเอื้ออาทรและความกรุณาที่อาจารย์มีให้เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และอาจารย์ดวงดา กุศลรัตนญาณ กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำให้โครงการนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอันเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แหล่งให้ความรู้อันเป็นเลิศ กรมสุขภาพจิต ที่ สนับสนุนทุนการศึกษาในครั้งนี้ และขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวกตลอดการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อชุ่มสี แซ่ป่ง คุณแม่แดง แซ่ลือ บิดาและมารดา ผู้ที่ให้ชีวิตปัญญา ความเข้มแข็ง อันเป็นที่รักและเคารพอย่างยิ่ง ขอขอบคุณ คุณเกรียงศักดิ์ คุณฉัตรนพิน ไปปัญญา มะกุล และครอบครัว คุณเพ็ญพิมล มิตรภูมิวิบูลย์ คุณนารถฤดี วัชรศิษย์ คุณวิญญา ไพบุลย์วัฒนกิจ คุณสุรวิณี เฟื่องเกร็ด และคุณพิมพ์รัช อนันต์ศรี ที่ให้กำลังใจและความห่วงใยเสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตร่วมชั้นเรียนทุกคน ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือมาโดยตลอดจนสามารถ ทำให้ประสบความสำเร็จได้ และขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ ขอมอบให้เป็นกำลังใจ และพลังแก่ทุกท่านที่กล่าวมา รวมถึงกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้าทุกท่าน ให้ท่านมี สุขภาพกายและสุขภาพใจที่สมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
โรคซึมเศร้าในผู้สูงอายุ.....	14
การประเมินและการวินิจฉัยโรคซึมเศร้า.....	27
แนวคิดการระลึกถึงความหลัง.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	60
ขั้นตอนดำเนินการทดลอง.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ.....	84
รายการอ้างอิง.....	94
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	114
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	115
ภาคผนวก ค. ใบยินยอมประชากร.....	129
ภาคผนวก ง. สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	131
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	133

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงจำนวนคะแนนและระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ ก่อนและหลังการพยาบาลที่เน้นการใช้ความทรงจำ.....	76
2	แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้า จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ต่อเดือน ประวัติโรคประจำตัว ประวัติการเจ็บป่วยในครอบครัวและประวัติ การเจ็บป่วยทางจิตในครอบครัว.....	80
3	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนและระดับอาการซึมเศร้าของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้า ก่อนและหลังการพยาบาลที่เน้นการใช้ความทรงจำ.....	82
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยอาการซึมเศร้าของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้า ก่อนและหลังการพยาบาลที่เน้นการใช้ความทรงจำ.....	83